

KRALJEVINA JUGOSLAVIJA

UPRAVA ZA ZAŠТИTU

KLASA 29 (1)

INDUSTRISKE SVOJINE

IZDAN 1 JANUARA 1939.

PATENTNI SPIS BR. 14569

I. G. Farbenindustrie Aktiengesellschaft, Frankfurt a/M., Nemačka.

Uredaj za obrazovanje pramena, koji se može razvlačiti, iz pramena od beskonačnih veštačkih vlakana.

Prijava od 22 novembra 1937.

Važi od 1 avgusta 1938.

Pronalazak se odnosi na uredaj za obrazovanje pramena iz vlakana, koji se može razvlačiti, a iz pramena od beskonačnih veštačkih vlakana, koja se kidaju usled naprezanja na vučenje između jednog uredaja za napajanje i jednog uredaja za liferovanje proizvoda.

Već je višestruko predlagano, da se iz jednog pramena od veštačkih vlakana kidanjem proizvede pramen od veštačkih vlakana, koji se može razvlačiti. Ali se kod poznatih uredaja pramen za vreme kidanja izlaže znatnom mehaničkom naprezanju pritiskom, pri čemu se potrebnii pritisak za stezanje postiže jakim opterećenjem valjaka za napajanje i valjaka za liferovanje proizvoda kakvom tegom ili kakovom polugom, ili pak pomoću sopstvene težine u proizvolnjom broju vertikalno jedan iznad drugog postavljenih valjaka na uredaju za uvlačenje, ili uredaju za liferovanje proizvoda. Time se ipak oštećuju osetljivi pojedinačni konci pramena i dužine vlakana postaju veoma nejednake, što ima za posledicu, da sa tako izvedenim fitiljima jedino polazi za rukom, da se izvede rapav konac.

Cilj uredaja po pronalasku je sad, da se ovaj štetni pritisak na vlakna isključi, da bi se omogućilo izvođenje ravnomernog glatkog lanenog konca, ili sličnog tako zvanog šip-svili.

Kod uredaja po pronalasku se stoga uredaj za napajanje i uredaj za liferovanje proizvoda sastoji iz po jedne grupe neopterećenih valjaka, koje pramen delimično, ili potpuno, obuhvata i koji su tako po-

stavljeni, da se pramenom na mestima za naleganje pramena uz valjak uvek nosi samo jedan valjak.

Pramen iz vlakana se prema tome na uredaju za napajanje i na uredaju za liferovanje proizvoda ne drži čvrsto pomoću uklještavanja, već pomoću trenja, tako, da se izbegava štetno opterećenje pritiskom pramena iz vlakana.

Podesno se kod predmeta pronalaska uredaj za napajanje i uredaj za liferovanje obrazuju iz po tri valjka; no ipak mogu umesto tri valjka uredaja za napajanje biti predviđeni i jedan ili više štapova, ili valjaka, ili iglenih valjaka, ili tome slično, oko kojih se pramen obavija jedanput, ili više puta.

U daljem izvođenju predmeta pronalaska se zatim između uredaja za napajanje i uredaja za liferovanje postavlja upravno u odnosu prema ovome pomerljivi uredaj za natezanje pramena, koji se sastoji iz jednog ili više valjaka.

Način dejstva uredaja je radi primera objašnjen u odnosu na priložene nacrte. Pramen iz vlakana je u svima slikama označen sa F i kreće se s leva na desno u smeru strele. Na sl. 1 je sa a, b i c, označen uredaj za napajanje, a sa d, e i f uredaj za liferovanje proizvoda. Valjci a, c, d, f (osovine su označene osenčenim krugovima) su pogonjeni; valjci e sa velikom obimnom površinom se zahvataju u kretanje valjциma a, c, odnosno d, f. Valjci d, f uredaja za liferovanje proizvoda se pogone većom obimnom brzinom no valjci a, c uredaja za napajanje, usled čega između valjaka

c i d nastupa kidanje beskonačnih vlakana u kraća vlakna.

Na sl. 2 je na primer kao uredaj za napajanje pokazano dovodenje u vezu dva staklena štapa **a₁**, **c₁** sa pogonjenim valjkom **b₁**, pri čemu je valjak **b₁** izведен kao igleni valjak, da bi se pramenu dodelila veća sposobnost za držanje prianjanjem. Dejstvo kočenja može biti povećano помоћu jedanput, ili više puta obavijanja prema F oko štapova **a₁** i/ili **c₁**, kao što je to pokazano na priloženom nacrtu na sl. 2.

Sl. 3 pokazuje izvođenje uredaja za natezanje pramena između uredaja za napajanje i uredaja za liferovanje proizvoda. I ovaj uredaj za natezanje je ovde izveden kao uredaj iz tri valjka **g**, **h**, **i**, pri čemu su upet pogonjeni valjci **g** i **i**. Ako treba da se uveća dužina pramena iz vlakana, na kojoj se treba da vrši kidanje, dakle između valjaka **i** i **d**, to se uredaj za natezanje pomera bliže uredaju za napajanje, dakle na nacrtu levo, kao što je crtasto pokazano (**g₁**, **h₁**, **i₁**). Ako treba da se menjaju uglovi između uredaja za napajanje i uredaja za liferovanje proizvoda s jedne strane i uredaja za natezanje s druge strane, to može dalje u cilju povećanja natezanja biti preduzeto još jedno pomeranje u vertikalnom pravcu. Upotreba jednog takvog uredaja za natezanje pruža mogućnost, da se natezanje pramena, koje do kidanja vlakana između valjaka **i** i **d**, već od valjka **c** stalno povećava. U ovom se cilju valjci **g** i **i** uredaja za natezanje pogone većom obimnom brzinom no valjci **a** i **c** uredaja za napajanje, a valjci **d** i **f** uredaja za liferovanje proizvoda, koji prouzrokuju kidanje, opet većom obimnom brzinom no valjci uredaja za natezanje.

Da bi se beskonačna vlakna pramena pripremila za kidanje na određenim mestima, može traka na po sebi poznat način biti vlažena, ili između uredaja za napajanje

nje i uredaja za natezanje pramena stupanjski (povremeno) vlažena. Sl. 4 pokazuje za ovo upotrebu uredaja za vlaženje (**k**, **l**, **m**). Tečnost za vlaženje se nalazi u sudu **m** i pomoći obrćućeg se valjka **l** se nanosi na letve **n** za vlaženje na valjku **k**. Ove letve mogu biti vodene po jednoj zavrtačkoj liniji oko valjka **k**, kao što je pokazano na sporednoj skici uz sl. 4.

Patentni zahtevi:

1.) Uredaj za obrazovanje pramena iz vlakana koji se može razvlačiti, a iz pramena od beskonačnih veštačkih vlakana, koja se kidaju naprezanjem na vučenje između jednog uredaja za napajanje i jednog uredaja za liferovanje proizvoda, naznačen time, što se uredaji za napajanje i za liferovanje svaki sastoje iz po jedne grupe neopterećenih valjaka, koje pramen delimično ili potpuno obuhvata i koji su tako postavljeni, da se pramenom na mestima naleganja na valjak uvek nosi samo jedan valjak.

2.) Uredaj po zahtevu 1., naznačen time, što se uredaj za napajanje i uredaj za liferovanje proizvoda sastoje svaki iz po tri valjka (**a**, **b**, **c** odnosno **d**, **e**, **f**).

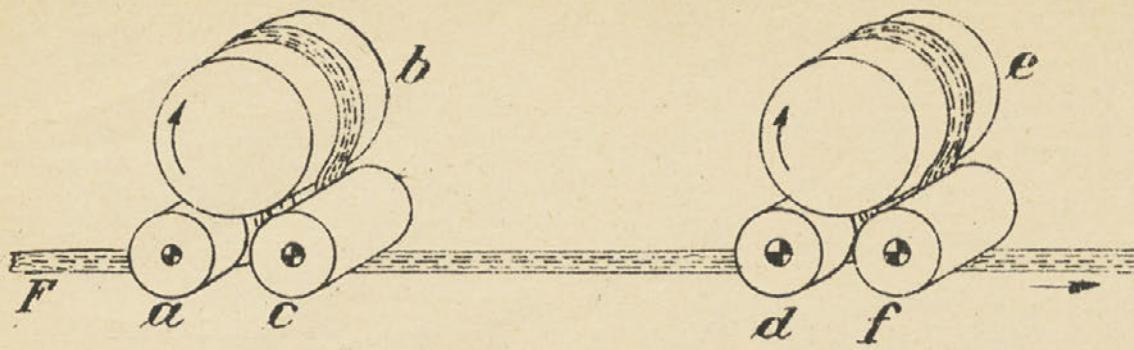
3.) Uredaj po zahtevu 2., naznačen time, što su umesto tri valjka uredaji za napajanje predviđeni jedan ili više štapova, ili valjaka, ili iglenih valjaka, ili t. sl. (n. pr. **a₁**, **b₁**, **c₁**), oko kojih je pramen jedanput ili više puta obavijen.

4.) Uredaj po zahtevu 2., naznačen time, što je između uredaja za napajanje i uredaja za liferovanje proizvoda postavljen jedan uredaj za natezanje pramena (**g**, **h**, **i**), koji se može pomerati u pravcu kretanja pramena i upravno na ovaj pravac, i koji se sastoji iz jednog, ili više valjaka.

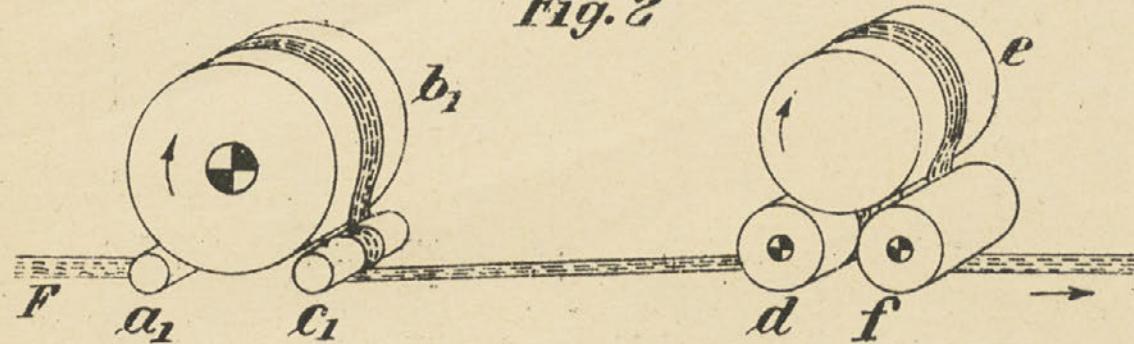
Da bi se beskonačna vlakna pramena pripremila za kidanje na određenim mestima, može traka na po sebi poznat način biti vlažena, ili između uredaja za napajanje nje i uredaja za natezanje pramena stupanjski (povremeno) vlažena. Sl. 4 pokazuje za ovo upotrebu uredaja za vlaženje (**k**, **l**, **m**). Tečnost za vlaženje se nalazi u sudu **m** i pomoći obrćućeg se valjka **l** se nanosi na letve **n** za vlaženje na valjku **k**. Ove letve mogu biti vodene po jednoj zavrtačkoj liniji oko valjka **k**, kao što je pokazano na sporednoj skici uz sl. 4.

Fig. 1

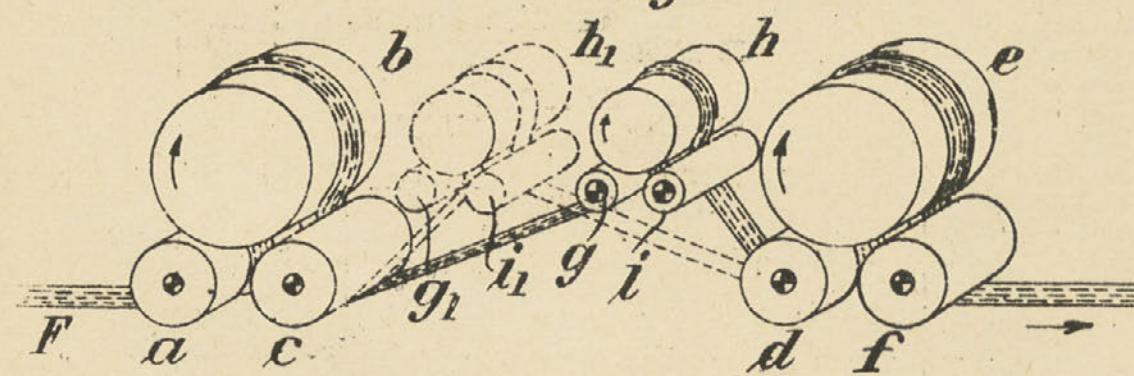
Ad pat. br. 14569

Fig. 2

Fig. 3

Fig. 4

